Marking Scheme...........2024 – Punjabi (004)
ਅੰਕ ਯੋਜਨਾ/ਪੜਤਾਲ-ਯੋਜਨਾ : ....2024-ਪੰਜਾਬੀ (004)

ਜਮਾਤ : ਦਸਵੀਂ ਕੋਡ ਨੰ. 037
ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਕੁਲ ਅੰਕ : 80

ਉਪ-ਪਰੀਖਿਅਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹਨ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਾ ਕਰੋ।

ਆਮ ਹਿਦਾਇਤਾਂ :

(i) ਪਰੀਖਿਅਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਮੂਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਸੰਕੇਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

(ii) ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

(iii) ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਗਲਤੀਆਂ ਜਾਂ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(iv) ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਬਿਲਕੁੱਲ ਸਹੀ ਹਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸੰਕੋਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ

(v) ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਅੰਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਏਗਾ।

(vi) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਜਵਾਬ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਡ-ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(vii) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਇਕ ਵਾਧੂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Downloaded from cclchapter.com

(viii) ਹੈੱਡ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਮਾਰਕਿੰਗ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣਗੇ।

(ix) ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ। ਸਲਾਹ ਜੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਨਾਮ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ :

(i) ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਜਿਨਾਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਅੰਕ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੂਚਕ ਅਤੇ ਸੰਕੇਤਕ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖਰੇ ਪਰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(ii) ਸ਼ੁੱਧ, ਅਰਥਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਜਵਾਬਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਭਾਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

(iii) ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(iv) ਸਪੈਲਿੰਗ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਡਾਇਵਰਸਨ (ਵਿਸ਼ਾਂਤਰ) ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦੇ ਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਾ ਕਰੋ ।

(v) ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਹੁਨਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

(vi) ਮੁੱਖ-ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਿਰਦੇਸ਼/ਹਦਾਇਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਵਾਬ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰੀਖਿਅਕ, ਮੁੱਖ-ਪਰੀਖਿਅਕ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇ।

Downloaded from cclchapter.com

ਜਮਾਤ-ਦਸਵੀਂ

ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ　　ਜਮਾਤ : ਦਸਵੀਂ　　ਸੈਸ਼ਨ : 2023-24

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ　　ਕੁੱਲ ਅੰਕ 80

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ.	ਭਾਗ ਨੰ.	ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਭਾਗ/ਉਪ ਭਾਗ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰ	ਅੰਕ ਵੰਡ	ਪੂਰਨ ਅੰਕ	ਟਿੱਪਣੀਆਂ/ ਸੰਕੇਤਕ ਨੁਕਤੇ
ਭਾਗ (ੳ)					
1.				5	ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਜਿਆਦਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(i)	ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵੇਰਵਾ	2		
	(ii)	ਜੀਵਨੀਆਂ, ਅਭੁੱਲ ਯਾਦਾਂ, ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਜਰੂਰੀ ਘਟਨਾਵਾਂ	2		
	(iii)	ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਵੇਰਵਾ	1		
2.				4	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਢੁਕਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸੋ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(i)	ਦਾਰ : ਪਹਿਰੇਦਾਰ, ਸਰਮਾਏਦਾਰ, ਵਫ਼ਾਦਾਰ, ਖੁੱਦਾਰ, ਥਾਣੇਦਾਰ, ਹਵਲਦਾਰ ਆਦਿ।	1		
	(ii)	ਅਤਿ : ਅਤਿਅੰਤ, ਅਤਿਵਾਦੀ, ਅਤਿਤਾਈ, ਅਤਿਕਥਨੀ ਆਦਿ।	1		
	(iii)	ਤੁਹਾਡਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀ ਹੈ?	1		
	(iv)	ਉਹ ਕਦੇ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ।	1		
3.				4	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ
	(i)	ਕਿਹੜਾ (ਅ)	1		

Downloaded from cclchapter.com

	(ii)	ਫਿੱਕਾ (ਸ)	1		ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਢੁਕਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸੋ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(iii)	ਵਸਤੂਵਾਚਕ ਨਾਂਵ (ੳ)	1		
	(iv)	ਸੰਬੋਧਨ ਕਾਰਕ (ਸ)	1		
4.				3	
		ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ''ਮੈਂ ਐਮ.ਏ. ਕਰ ਲਈ ਹੈ।''	3		
5.		ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸ ਕੇ ਵਾਕ ਬਣਾਓ।		2	ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਰਥ ਨਾ ਲਿਖ ਕੇ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਵਾਕ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(i)	ਉਂਗਲ ਕਰਨੀ : ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣਾ, ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਣਾ, ਤੋਹਮਤ ਲਾਉਣਾ	1		
	(ii)	ਹੱਥ ਤੇ ਹੱਥ ਧਰ ਕੇ ਬਹਿਣਾ : ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਵਿਹਲੇ ਬੈਠਣਾ	1		
6.				2	ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਰਥ ਨਾ ਲਿਖ ਕੇ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਵਾਕ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਕਿਤਾਬਾਂ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਦਵੰਡ: ਨਾਂਵ, ਆਮ ਨਾਂਵ, ਬਹੁਵਚਨ, ਪੁਲਿੰਗ, ਕਰਤਾ ਕਾਰਕ।	2		
7.				5	
		ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਜਾਂ ਕਰੋਨਾ ਦਾ ਕਹਿਰ ਜਾਂ			

Downloaded from cclchapter.com

		ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ	5		
8.				5	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ ਵੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਭੈਣ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਬੇਲੋੜੇ ਖਰਚਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ (ਚਿੱਠੀ) ਜਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਨੂੰ ਪੱਤਰ	5		
ਭਾਗ (ਅ)					
9.				3	ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਪਰ ਸੰਖੇਪ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਕਵੀ ਕਵਿਤਾ ਪੁਸਤਕ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਮਿਜ਼ਮਾਨੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਨਾਂ-2 ਜਾਂ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਫੀਕ ਮਾਣ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਨਾਂ-2	1+2		
10.				5	ਬਹੁ ਵਿਕਲਪੀ ਉੱਤਰ ਚਾਹੇ ਵਿਕਲਪ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉੱਤਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਹੀ ਹੋਣ ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ
	(i)	ਗਾਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ ਮ: 3 (ੲ)	1		
	(ii)	ਰੁੱਖ (ਅ)	1		
	(iii)	ਅੰਗਰੇਜਾਂ ਦੇ (ਅ)	1		
	(iv)	ਗਊ ਗਰੀਬ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ (ਸ)	1		
	(v)	ਪੋਤੇ ਨੂੰ (ੲ)	1		

Downloaded from cclchapter.com

11				5	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਹੋਣ ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(1)	ਤਿੰਨ ਕਿਲੋਮੀਟਰ	1		
	(ii)	ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਵਿੱਚ	1		
	(iii)	ਉਸਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਇੱਕ ਸਾਧੂ	1		
	(iv)	ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ	1		
	(v)	ਹੰਸਰਾਜ	1		
12.				5	
	(i)	ਰਾਜੇ ਕੋਲ ।	1		ਬਹੁ ਵਿਕਲਪੀ ਉੱਤਰ ਚਾਹੇ ਵਿਕਲਪ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉੱਤਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਹੀ ਹੋਣ ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ
	(ii)	ਦੋ ਜੁਆਰੀਏ।	1		
	(iii)	70 (ਸੱਤਰ) ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ	1		
	(iv)	ਅੰਕ-ਗਣਿਤ ਵਿੱਚ।	1		
	(v)	1897 ਈ. ਵਿੱਚ	1		
13.				6	ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਪਰ ਸੰਖੇਪ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਬਣਦੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(i)	ਮਨੁੱਖ ਨੇ। ਜੰਗਲ ਵੱਢ ਕੇ। ਧਰਤੀ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਖਤਮ। ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿਗੜਿਆ। ਠੰਡੀਆਂ ਛਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ ਮੀਂਹ ਘੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੋਕਾਂ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ।	2		
	(ii)	ਹੰਕਾਰੀ ਬੰਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਬਿਹਤਰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦ; ਹੈ, ਉੱਥੇ ਘੱਟ ਬੋਲ ਕੇ । ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ।	2		

Downloaded from cclchapter.com

	(iii)	ਲੋਰੀਆਂ, ਘੋੜੀਆਂ, ਸੁਹਾਗ, ਸਿੱਠਣੀਆਂ, ਟੱਪਾ, ਬੋਲੀ, ਮਾਹੀਆ, ਢੋਲਾ, ਅਲਾਹੁਣੀ, ਵੈਣ (ਕੀਰਨੇ), ਛੰਦ-ਪਰਾਗਾ, ਥਾਲ, ਕਿੱਕਲੀ	2		
14.				8	
	(i)	ਵੱਡਾ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਘਾਹ। ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਜੀਵ।	2		
	(ii)	ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ ਇਕ ਔਰਤ। ਸਭ ਕੁਝ ਦਾਨ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਇੱਕੋ-ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਕਾਰਨ। ਪਤੀ ਐਬੀ।	2		ਜੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸ਼ਬਦ ਗਲਤੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਦੇ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਬਣਦੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(iii)	ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਮੱਚੀ ਹਾਹਾਕਾਰ ਕਾਰਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨ। ਦੁੱਖੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਰਾਜੇ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਨਾ ਪਰਜਾ ਪਹਿਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਰਾਜਾ।	2		
	(iv)	1958 ਵਿਚ ਤੀਜੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਦੌੜਾਕ ਅਬਦੁਲ ਖ਼ਾਲਿਦ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਕਰਕੇ।	2		
15.				6	
	(i)	ਰੁੱਖਾਂ ਬਾਝੋਂ ਧਰਤੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ : ਕਵੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾਂ। ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ। ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੱਕ	3		ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ

Downloaded from cclchapter.com

		ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੇਵਾ। ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਮਾਨ ਬਖ਼ਸਿਆ। ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਸ਼ੁੱਧ। ਠੰਡੀਆਂ ਛਾਵਾਂ। ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦ ਬਣਦੇ। ਪੰਛੀ ਆਪਣੇ ਪਾਉਂਦੇ । ਤੀਆਂ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰ। ਫੁੱਲ, ਫੁੱਲ, ਦਵਾਈਆਂ। ਮੀਂਹ ਵਰ੍ਹਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ। ਅੰਤ ਵੇਲੇ ਸਮਸ਼ਾਨ ਵਿਚ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਧਰਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਦੀ ਜਿਵੇਂ ਬਿਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਵਾਂ।			ਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਢੁੱਕਵਾਂ ਤੇ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਕੁੱਖ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ : ਡਾ. ਦੇਵਿੰਦਰ ਬੀਬੀਪੁਰੀਆ ਦੀ ਰਚਨਾ। ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਪਈ ਧੀ ਦਾ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨੂੰ ਤਰਲਾ। ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦੁੱਖ। ਖੇਡਣ ਲਈ ਕੋਈ ਖਿਡੌਣਾ, ਸੌਣ ਲਈ ਪੰਘੂੜਾ ਜਾਂ ਲੋਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ। ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਨਾ ਲਾਵੇ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ।	3		
	(ii)	ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਘੱਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪਾਣੀ ਵਿਅਰਥ ਨਾ ਕਰਨਾ ਮੀਂਹਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ। ਘਰਾਂ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮੁੜ੍ਹ ਵਰਤੋਂ । ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣੇ।	3		
		ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ	3		

Downloaded from cclchapter.com

		ਪਿਕਨਿਕ ਪਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਵੇਖੇ ਜੋ ਡਾਲਰ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਚਲਦੇ ਹਨ। ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਚੀਜਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੋਈ ਛੱਡਦਾ ਨਹੀਂ। ਇੱਥੇ ਸਭ ਕੁਝ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕੱਛੇ ਮਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।			
16.				6	
	(i)	ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਸੱਪ ਵੇਖਿਆ ਜੋ ਬੈਂਚ ਦੀ ਲੱਤ ਨਾਲ ਲਿਪਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸੱਪ-ਸੱਪ ਕਹਿ ਕੇ ਰੌਲਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਾਹਰ ਭੱਜਣ ਲੱਗੇ। ਰਜਨੀ ਅਪੰਗ ਜੋ ਬਾਹਰ ਨਾ ਆ ਸਕੀ। ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਸੱਪ ਫੜ੍ਹ ਲਿਆ।	3		ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਢੁਕਵੇਂ ਪਰ ਸੰਖੇਪ ਜਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਬਣਦੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਆਜ਼ਮ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵਾਲੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਦੋਵੇਂ ਜਲੰਧਰ ਦੇ। ਜੱਫੀ ਪਾਈ। ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਪੁੱਛਿਆ । ਘਰ ਦੀ ਰੋਟੀ, ਬਜ਼ਾਰ ਦੀ ਮਿਠਾਈ, ਲੱਸੀ ਪਿਲਾਈ। ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ। ਚਾਹ ਪਿਲਾਈ।	3		
	(ii)	ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਈਅਰ-ਫੋਨ ਲਾ ਕੇ ਗਾਣੇ ਸੁਣਦੀ। ਮਾਂ-ਬਾਪ ਵਿਰੁੱਧ। ਈਅਰ-ਫੋਨ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ। ਨਸੀਹਤਾਂ	3		

Downloaded from cclchapter.com

		ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ। ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਵਿੱਚ ਫਸਟ ਆਈ। ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਤੇ ਗਾਣੇ ਸੁਨਣ ਕਰਕੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਲੱਤ ਟੁੱਟੀ। ਪਛਤਾਉਣਾ । ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗੀ। ਸਮਝ ਗਈ।			
		ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦੀ ਰਚਨਾ-ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਨੇਕ-ਨੀਅਤੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣਾ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਟੈਂਕੀ ਕਰਕੇ ਲੜਾਈ। ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ। ਪੌਦਿਆ ਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ। ਇਨਸਾਨੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਭਰਿਆ ਰਵੱਈਆ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ।	3		
17.				6	
	(i)	ਬੇਬੇ ਰਾਮ ਭਜਨੀ ਆਈ.ਸੀ. ਨੰਦਾ ਦੀ ਰਚਨਾ। ਪਤੀ ਸ਼ਾਮ। ਇਕ ਬੱਚਾ ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ ਮਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਤੇ ਉਦਾਸ । ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਪਲਾਇਨਵਾਦੀ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲੀ ਦਾਨੀ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੀ। ਮਨ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ। ਰੱਜੀ-ਪੁੱਜੀ ਦੁਨਿਆ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਤੋਂ ਨਰਾਜ਼।	3		ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਢੁਕਵੇਂ ਪਰ ਸੰਖੇਪ ਜਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਬਣਦੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ
		ਰਾਜੇ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਉਸਨੇ ਉਸਦਾ	3		

Downloaded from cclchapter.com

		ਕੀ ਵਿਗਾੜਿਆ। ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜੇ ਰਾਜਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਚੋਰ-ਉੱਚਕੇ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਉਣ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੋਵੇ। ਪਤਨੀ ਬੀਮਾਰ, ਧੀ ਜਵਾਨ। ਰੋਟੀ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦੀਆਂ। ਮੁਸਟੰਡੇ ਫ਼ਿਰਦੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਦਵਾਖਾਨਾ ਬੇਕਾਰ। ਦਵਾਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।			ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਦਾ ਜਨਮ 1590 ਵਿੱਚ, ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦਿਆ ਚੌਂਕੀ ਦਾ ਪਾਵਾ ਟੁੱਟਿਆ। ਵਿਆਹ ਜੇਠਾ ਜੀ ਨਾਲ। ਵਰ ਮੰਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਨੂੰ ਸੰਕਟ। 1655 ਈ. ਵਿਚ ਜੋਤੀ ਜੋਤ।	3		
		ਮਾਇਕ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵੇਚਣ ਦਾ ਕੰਮ। ਹੱਥੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਾਣ। ਵਿਹਲੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣਾ। ਵੱਡੇ ਅਹੁੱਦਿਆ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕੇ ਵੀ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ। ਘਮੰਡ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ। ਸਾਦਾ ਜੀਵਨ ਗੁਜਾਰਨਾਂ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੇਖ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਉਣਾ। ਦੇਸ਼-ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੋਣਾ। ਦੂਜੇ ਧਰਮ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸਿੱਖੀ। ਗੀਤਾ ਪੜੀ।	3		

Downloaded from cclchapter.com